

Det allra bästa i
GDAŃSK

GDAŃSK

www.gdansk.pl

Gdańsk

Den gotiska Mariakyrkans tegeltorn, som reser sig över staden, Långa torget (Długi Targ), ett av Europas vackraste torg, omgivet av rikt utsmyckade renässanshus och med Neptunusfontänen i centrum, den gamla medeltida hamnkranen vid Motława-floden – dessa är Gdańsk mest kända symboler. Den mer än tusen år gamla hamnstaden, som är födelseort för bland andra astronomen Jan Hevelius, fysikern Daniel Fahrenheit, filosofen Artur Schopenhauer, författaren Günther Grass och frihetskämpen Lech Walesa, hör till de största turistattraktionerna i Polen. Gdańsk överraskar genom en mängd sevärdheter, med sina borgarhus, kyrkor och stadsportar, genom tio århundraden av fascinerande kultur och stormig historia. Det är en plats där det förflutna och nutiden skapar en unik och harmonisk atmosfär som man knappt hittar någon annanstans.

Kungsvägen

Gdańsk hade många tillfällen att välkomna polska kungar; den 8 juli 1552 kom kung Sigismund August hit med ett följe på två tusen personer och den 1 augusti 1677 gjorde kung Jan III Sobieski med frun Maria och sonen Jakob sitt högtidliga intåg i staden denna väg.

Höga Porten

Höga Porten (1)

Stadens rikt ornamenterade stadsport från 1500-talet var början på den så kallade Kungsvägen. Vid denna port, som pryds av både Polens, Preussens och stadens vapensköldar samt av en inskription med orden "Rättvisa och gudfruktighet utgör två grundstenar för alla kungariken" hälsades nyanlända mäktiga herrar välkomna av Gdańskborna.

Porten till ul. Długa (2)

Denna stadsport, som är i gotisk stil och renässansstil, har utgjort en del av stadens medeltida försvarsanläggningar: här ligger Tortyrkammaren, stadens avrättningsplats och Fängelsetornet med rester av skampålen som under 1600 – 1800-talet utgjorde stadens fängelse. Tornets historiska interiörer rymmer "Gdańsksk guld" - Polens enda bärnstensmuseums värdefulla samlingar.

Stora vapenhuset

Framför Stora Vapenhuset står en brunn som användes för att hämta kulor från vapenhusets källare. Den formades som antik kyrka med en kupol på toppen.

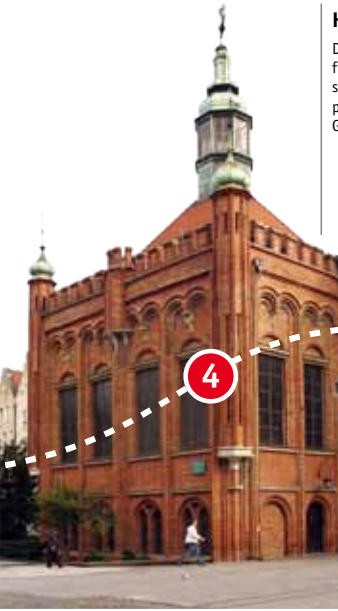
Stora Vapenhuset (3)

Alldeles i närheten ligger det Stora Vapenhuset, eller Arsenalen, som är Gdańsk's finaste exempel på den arkitekturstil som kallas holländsk manierism. Huset's två utsmyckade fasader, den ena mot Koltorget och den andra mot Vävargatan har en imponerande ornamentik. Här var en gång fullt med kanonkulor, kanoner och olika sorters vapen, men idag finns här shoppingcenter i gatuplanet, medan övervåningarna hyser Gdańsk's Konstakademi.

Hovet för Sankt Görans brödraskap (4)

Den äldsta Sankt Görans brödraskap i Gdańsk hade från början sina möten i Arturshovet. Senare fick de sitt eget hov (kallat Skjutbanan) i den på den tiden populära flamländska stilen som byggdes i närhet av Gyllene Porten under perioden 1487-1494.

Gyllene Porten (5)

En fantastisk triumfbåge med pelare i två våningsplan, byggd i början av 1600-talet. Den bildade ingång till stadens paradgata Långgatan, och här gjorde alltid kungliga följen sin entré. På portens topp finns stenfigurer som symboliserar de dygder som stadens borgare satte främst: fred, frihet, rikedom, berömmelse, enighet, rättvisa, gudfruktighet och förnuft. Långgatan, som numera är en gågata, beboddes av rika, inflytelserika familjer. Gatan är omgiven av borgarhus med imponerande fasader som tävlar med varandra med sina rika former och originella dekorkoncept.

Uphagenshus

1 november 1911 hyrde staden från Uphagenfamiljen dennas hus beläget vid Długa gatan 12 och där invigdes museet för borgerlig husinredning. Fram till 1945 fungerade det som en avdelning av stadsmuseet.

Uphagenhuset

Uphagenhuset (6)

Huset som ligger vid Långgatan, går i rokoko och klassicistisk stil. Det tillhörde en gång i tiden en välkänd politiker och nämndeman i staden, J. Uphagen och är numera ett museum, där turister kan beskåda den rika inredning som var typisk för äldre tiders borgarhus. En promenad genom husets hallar, små och stora matsalar, musikrum och kök, vilka återskapats med stor detaljrikedom, är en resa i tiden tillbaka till 1700-talet.

Centrala stadens Rådhus

3 oktober 1556 förstördes tornet och mycket av rådhusets inre i en brand. Efter återuppbyggnaden fick rådhuset renässansinredning och år 1561 även en "hjälm" med kungen Sigismund II Augustus gestalt på toppen. På tornet inlagdes ett nytt ur samt ett klockspel med 14 klockor.

MUZEUM HISTORYCZNE MIASTA GDAŃSKA

Centrala stadens Rådhus (7)

En gång i tiden var det säte för de styrande i det mäktiga och inflytelserika Gdańsk. Rådhuset byggdes i slutet av 1200-talet, men har senare byggts om flera gånger. Dess arkitektur och inredning i holländsk manierism återspeglade stadens rikedom och position. Det mest praktfulla rummet, Rådets Stora Sal som även kallas Röda Salen, anses vara ett av de vackraste i sitt slag. Taket pryddes av 25 allegoriska bilder av Isak van den Blocke, varav den mest kända heter „Gdańsk Apoteos”. Från rådhusets torn ljuder musiken från tornets klockspel, en kopia av det ursprungliga 1600-talsspelet. Nuförtiden rymmer rådhusets murar Gdańsk historiska museum.

Neptunusfontänen

Neptunusfontänen

9 oktober 1633 invigdes fontänen med Neptunusstatyn vid Arturshovet. Den var i gång från vår till höst under dagar och tider som fastställdes av rådet.

8

Neptunusfontänen (8)

Neptunusfontänen från 1600-talet som står på Långa Torget är symbol för stadens anknytning till havet, och förskönar ytterligare stadens vackraste torg. Enligt en av Gdańsk's legender har Neptunus själv bidragit till skapandet av stadens berömda likör, Goldwasser. Han blev arg på att människorna kastade mynt i fontänen och slog därför sin treudd i vattnet varvid guldmynten krossades till små fina flagor, vilka sedan kom att ge örtlikören dess gyllene glans.

Arturshovet

Arturshovet

23 november 1742 invigdes på Arturshovet en spannmålsbörs som existerade fram till år 1920.

Arturshovet (9)

Detta hus som var säte för handelsmännens gillen, skulle med sitt namn anknyta till legendens kung Artur och hans riddare av runda bordet. Där träffades rika patricier och hantverkare och därigenom blev "hovet" en viktig mötesplats för det sociala och ekonomiska livet i det gamla Gdańsk. Sammankomsterna skedde i skuggan av flera imponerande statyer; två lejon vilka håller Gdańsk's vapensköld, den romerske guden Mercurius (handels beskyddare), figurer som personifierar rättvisa och styrka, samt lyckans gudinna, den generösa Fortuna. Arturshovets inredning berikas av många målerier, skeppsmodeller, dekorerade väggbeklädnader, rustningar och en drygt 10 m hög rennäsanskakelugn. På kakelplattorna finns porträtt av samtida framstående europeiska furstar, olika släktvapen, allegoriska personifikationer av olika dygder, och även solsystemets planeter.

Lawas Nya Hus

16 november 1901 invigdes på bottenvåningen i Lawas Nya Hus vid Långa Torget 43 en utställning med namnet "Sień Gdańska". Utställningen bestod av drygt tvåhundra objekt som var gåvor från Lesser Gietdziński.

Lawas Nya Hus (10)

I närhet av Arturshovet finns borgarhuset Lawas Nya Hus, vars inre, en så kallad "Gdańsktambur", är ett representativt exempel på ett borgerligt vardagsrum i barockstil med många lokala och holländska hantverk. Genom ett fönstret i huset tittar varje dag klockan 13.00 fröken Hedvig ut. Hon är huvudpersonen i en gammal kärleksroman "Fröken i fönstret", som skrevs 1891 av Jadwiga Łuszczewska. Hedvig var en vacker Gdańskflicka som på 1600-talet stängdes in av sin grymme farbror. Många generationer polacker har läst romanen för att sedan, på besök i Gdańsk, leta efter huset och efter den vackra flickan i fönstret.

Gyllene Huset

Gyllene Stenhuset

Den utsmyckning som var avsedd för huset beställdes i Italien och transporterades per båt till Gdańsk, men tyvärr sjönk dessa tillsammans med hela båten. Deras plats togs av den dekor som egentligen var avsedda för den bakre fasaden.

Gyllene Huset (11)

Ett av de vackraste husen i Gdańsk och lika känt som Arturshovet ligger vid Långa Torget. Det byggdes för borgmästaren, Jan Speymann, en rik köpman och bemärkt konstmecenat och för hans fru, Judyta Bahr. Huset byggdes i början av 1600-talet enligt ritningar av Abraham van den Blocke. Legenden säger att man ibland kan träffa den vackra Judytas spöke i korridoren. Spöket säger: "Var rättvis och du ska inte frukta någon".

Gröna Porten

Innan den fina Gröna Porten byggdes stod på dennas plats den äldsta stadporten i Gdańsk, Kogaporten. Den 17 september 1880 invigdes det regionala Västpreussenmuséet i Gröna Porten.

Gröna Porten

Gröna Porten (12)

Gröna Porten byggdes i manieristisk stil under perioden 1568-1571 av Regnier från Amsterdam och Hans Kramer från Dresden. Byggnaden var tänkt som kungligt residens när den polske kungen kom på besök till staden, men uppfyllde sin avsedda funktion en enda gång, nämligen 1646, då prinsessan Maria Gonzaga stannade där på sin väg från Frankrike till sin vigsel med kung Wladyslaw IV. Numera är porten i nationalmuseets ägo och utställningar anordnas där. 1983 års mottagare av Nobels fredspris och det fria Polens förste president, Lech Walesa har också sitt kontor där.

Mariakyrkan

28 juli 1502 avslutades kyrkobygget som påbörjats 1343. En av kyrkans sevärdheter är det astronomiska uret som förfärdigades under åren 1464-1470 av Hans Düringer. Det visar timmar, dagar, datum för rörliga helgdagar och månskenet. Mitt på dagen visar sig de Tre vise männen, apostlarna samt Adam och Eva och Döden.

S:ta Mariakyrkan (13)

Det tog drygt 150 år att bygga Mariakyrkan som är den största tegelkyrkan i Europa. Dess inredning i gotisk stil med ett utomordentligt vackert kristalltak har många mästerliga exempel på medeltida och barockkonst, bland annat ett huvudaltare av Michael Schwarz från Augsburg, en rörande Pietastaty i sten från 1410, en kopia Hans Memlings altartriptyk "Den yttersta domen" (originalet finns i Nationalmuseet, se nedan) och det berömda astronomiska uret. De utmärkta akustiska förutsättningar som kyrkans kala och något asketiska murar ger, understryker det fina ljudet av den stora barockorgeln. Från det imponerande, 82 meter höga klocktornet med sin karaktäristiska silhuett och platta tak, har man en enastående utsikt över staden. Man får gå uppför runt 400 steg för att komma upp till utsiktsplattformen. I närheten, i katedralens skugga, reser sig det Kungliga Kapellet (14), finansierat av den polska kungen Jan III Sobieski. Kapellet är i barockstil med originell fasad och tre karakteristiska kupoler.

Mariagatan

Mariackagatan

Den charmiga Mariackagatan har många gånger förvandlats till filminspelningsplats. Här inspelades till exempel vissa scener till filmatiseringen av boken "Buddenbrooks" av Thomas Mann.

14

Mariagatan

Denna tysta gata som länge har lockat konstnärer trollbinder besökaren med sin romantiska atmosfär. Den går från Mariakyrkan ned till Långa kajen vid Motlawa-floden och avslutas med den medeltida Mariaporten. Det utgör ett utmärkt exempel på det gamla Gdańsk's bebyggelse, med karaktäristiska trappuppgångar och smala, rikt dekorerade fasader på hus som en gång i tiden hörde till rika köpmän och guldsmeder. Idag finns på Mariacka-gatan för det mesta juvelernas verkstäder och gallerier med unika bärnstenssmycken. Gdańsk upprätthåller ännu sin långa tradition som "bärnstenens huvudstad".

Niklaskyrkan

10 oktober 1813 brann kloster vid Niklaskyrkan ner på grund av en rysk artilleriattack. Ruinerna bortforslades och stället förvandlades först till övningsplats och senare till marknadsplats (Dominikanska torget).

S:t Niklas Kyrka

S:t Niklas Kyrka (15)

Den äldsta kyrkan i Gdańsk vars rötter är från slutet av 1100-talet. Den är också den enda kyrka som inte förstördes under kriget. Det är en treskeppig kyrka i gotisk stil och har en rik inredning från 1600-talet samt en högklassig orgel i sengotisk stil. Sedan många sekler har kyrkan tillhört Dominikanerorden som kom till Gdańsk på fursten Swietopelks inbjudan. 1260 gav påven Alexander IV orden privilegier att anordna en årsmarknad, som blev början till traditionen med Dominikus Marknad som anordnas än idag. Det är ett av det mest populära evenemangen i Gdańsk och känt även utanför Polens gränser.

S:ta Katarina Kyrka

Katarinakyrkan

30 november 1738 invigdes ett klockspel med 37 klockor, tillverkat i Holland. Det brann ned den 3 juli 1905. År 1989 kom klockspelet dock tillbaka i form av en kopia. Artister från hela Europa spelar på det under Gdańsk's klockspelsfestival som anordnas varje år.

S:ta Katarina Kyrka (16)

Gamla Stadens äldsta församlingskyrka är ursprungligen från 1200-talet. Dess inre pryddes av tavlor av Anton Möller och Isak van den Blocke. Här finns också en gravinskrift över den berömda astronomen Jan Hevelius. I det 76 meter höga kyrktornet finns en replik av ett 1500-talsklockspel. På tornet finns också en vacker hjälm skapad av Jakob van den Blocke kallad "stads kronan" och som syns på långt håll. Bredvid Katarinakyrkan finns ett annat helgons kyrka; S:ta Birgittas (17) kyrka från slutet av 1300-talet och början av 1400-talet. Kyrkan blev känd under strejkerna i augusti 1980 då den blev en fristad och mötesplats för den antikommunistiska oppositionen. Just nu bygger man ett bärnstensaltare i kyrkan. Bland de många gotiska kyrkorna i Gdańsk rekommenderas också S:t Johanneskyrkan (18), S:ta Elisabets kyrka (19), S:t Josefskyrkan (20), S:t Peters och Paulus kyrka (21) samt den Franciskanerorden tillhöriga Treenighetskyrkan (22).

Nationalmuseet

Gdańsk är känt för möbeltillverkning och möblerna har alltid lockat många kunder till staden. Möbeltillverkarna anknöt till nederländsk möbelstil men de arbetade även fram sin egen Gdańskstil. De brukade konkurrera med varandra med olika finesser. Man använde det bästa virket för att tillverka bord, byråer, sängar, garderober och klockskåp, köksskåp, hela rikt dekorerade arbetsrum, hushallar med vackra rundade trappuppgångar. Många av möblerna hamnade vid kungliga hov. Avdelningen för äldre konst vid Nationalmuseet har fin samling av Gdańskmöbler.

MUZEUM
NARODOWE
GDANSK

23

Nationalmuseet (23)

Det delvis ombyggda tidigare gotiska franciskanerklostret som ligger intill Treenighetskyrkan, rymmer museets samlingar av äldre konst, bland annat finns här exempel på både flamländskt, polskt och lokalt måleri, möbler, keramik, guldföremål, tennhantverk och smideskonst. Det mest kända objektet är Hans Memlings berömda altartriptyk "Den yttersta domen" som anses vara dennes bästa verk. (Tavlan gavs faktiskt i present till Mariakyrkan på 1400-hundratalet av sjökaptenen och piraten Paul Benecke, som själv stulit den.) Delar av museets samlingar kan även ses i Abbotens palats och kornbod i stadsdelen Oliwa.

Gamla stans rådhus

Det första rådhuset i Gamla stan byggdes redan 1382. Det nuvarande rådhuset byggdes på samma ställe under åren 1587–1595.

Rådhuset i Gamla Stan (24)

Den pittoreska tegelbyggnaden med sitt långsmala torn är ytterligare ett exempel på den så kallade nederländska manierismen. Den påminner om ett historiskt fenomen i staden, nämligen att det fanns två separata maktcentra i staden med två separata rådhus; i stadsdelarna Gamla stan och i Centrala staden. Det var just i Gamla stan som Jan Hevelius (som var astronom, men också nämndeman, ledamot i stadsfullmäktige och ölbryggare) var verksam. Förutom byggnadens intressanta inre, med ett vackert innertak från 1600-talet med allegoriska målerier, och den vackra rundade trappan, kan man bese stenportalen vid ingången med personifikationer av grimaserande synder och leende dygder. Numera hyser rådhuset Östersjökulturcentret i Gdańsk.

Stora Kvarnen

Raduniakanal som går genom Gamla stan var en energikälla som redan under medeltiden användes för industriella behov. På ön vid kanalens förgrening byggdes 1350 det medeltida Europas största industriella objekt – Stora Kvarnen.

Stora kvarnen (25)

Ett unikt exempel på medeltida teknisk arkitektur med karakteristiskt, stort tvådelat tak vid Radunia-kanalen i Gamla stan. Den var det största industriella investeringsprojektet i dåtidens Europa. Den fungerade som kvarn, spannmålsmagasin och bageri. Idag rymmer den ett shoppingcenter, men man kan fortfarande beundra de stora kvarnhjulen.

Hamnkranen

Kranen

Träkonstruktionen med de enorma trummorna i Kranen sattes i rörelse med arbetarnas benkraft. Den övre kranarmen kunde ta laster på upp till två ton till 27 meters höjd. Den nedre och övre armen kunde tillsammans klara fyra tons last upp till 11 meters höjd.

Hamnkranen (26)

Europas största medeltida hamnkran ligger vid floden Motława och utgör den mest karakteristiska historiska byggnaden som associeras med Gdańsk. Den användes till omlastning och för att sätta dit master på båtar men var samtidigt som en stadsport av en ovanlig typ. I dess inre finns en rekonstruerad och fungerande drivmekanism i form av ett stort trähjul som en gång i tiden drevs med benkraft. Idag är den majestätiska kranen ett lämpligt ställe för Centrala marinmuseets (27) samlingar. Huvudbyggnad för museet är annars det gamla spannmålsmagasin som ligger tvärs över Motława på Ołowianka-ön.

Havsfyren

Havsfyren rymde tidigare ett ovanligt instrument, en tidkula. Varje gång när den lyftes upp och gick ner kunde skeppskaptena noggrant ställa in sina kronometrar.

Havsfyren

Havsfyren (28)

Lika mycket "marin" känsla i Gdańsk har fyren i Nowy Port. Det är en vacker Östersjöfyr från slutet av 1800-talet, och fungerade samtidigt som lotstorn med ett för den tiden ovanligt instrument, en s k tidkula. Idag kan man beskåda fyrens historiska optiska anläggningar och en utställning. Från toppen kan man se ut över Gdańskbukten och hamnen samt en äldre syster, fyren vid Wislouscie-fästningen.

Wisłoujście-fästningen

Wisłoujście-fästningen

Ett vakthus i trä var början till Wisłoujście-fästningen. Vakthuset byggdes av korsriddare vid Wisłas mynning under åren 1379-1382. Fästningen byggdes etappvis: först år 1482 anlades det runda fyrtornet.

Wisłoujście-fästningen (29)

Denna fästning, en av världens största bevarade militärinstallationer av denna typ stammar ursprungligen från 1400-talet. Den strategiskt viktiga fästningen ombyggdes flera gånger men har under många stått vakt vid porten till Polen. Den är också ett värdefullt minne av Polens marinhistoria, ty därifrån seglade 1627 den polska flottan som besegrade svenskarna vid Oliwa. De återvändande skeppen hälsades med kanonsalut och en röd flagga med den polska vita örnen.

Grodzisko

Grodzisko

På ett 20 hektar stort område i Grodzisko ska man bygga det nya Pommerska centret för vetenskap och teknik "Hevelianum".

Grodzisko-fortet (30)

Lika viktig i stadens historia var denna militäranläggning. Fortet är beläget just i fortifikationsparken och dess historia börjar på 1600-talet. Fortet blev berömt efter att ryska arméns belägring av Gdańsk under Napoleons preussiska fälttåg 1807 avslutades med en spektakulär fransk seger under marskalken Lefebvre 1807. Napoleon sade den gången att "Gdańsk är nyckeln till allt" och bidrog till fortets modernisering. Bland annat satsade han på att bygga den kraftiga artillerianläggningen som alltjämt kallas för Napoleons redutt.

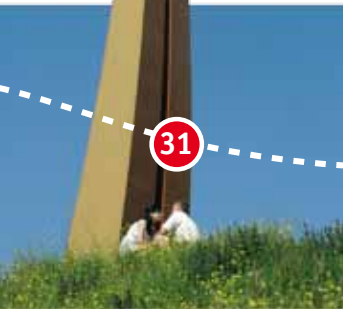
Millenniekorset (31)

På Jerusalemsbastionen som är en del av Grodzisko-fortet byggdes detta stora kors som syns tydligt redan från havet. Korset är en symbol för kristendomens 2000 år, tusen år sedan Den Helige Adalberts dop av Gdańskborna, samt stadens tusenårsjubileum som firades 1997.

De försvunna kyrkogårdarnas kyrkogård

Genom sekler har Gdańsk varit en borgerlig republik som fungerade utmärkt bra i en multietnisk region, det var en plats där olika kulturer, religioner och språk samexisterade fredligt och kreativt. Här levde polacker, tyskar, holländare, skottar, judar och engelsmän, här fanns protestanter, katoliker, judar, hugenotter och mennoniter. Gdańsk har alltid varit en tolerant och öppen stad, som med stor skicklighet inorporerade olikheter i sitt eget, unika landskap. De försvunna kyrkogårdarnas kyrkogård är ett tidlöst tecken för nutida generationers vördnad och respekt för alla de som i det förflutna skapade Gdańsk-atmosfären.

De försvunna kyrkogårdarnas kyrkogård (32)

Ett intressant minnesmärke, såväl i form som betydelse. Monumentet är ett minne över alla de kyrkogårdar som förstörts i samband med olika krig. Det byggdes för att ära alla de som levtt och dött i Gdańsk, oavsett deras religion eller nationalitet. Denna speciella, rörande gravvård knyter symboliskt an till kyrkas form, och har skapats av levande trä, stenpelare som påminner om spruckna döda trädstammar, och med ett altare bestående av en granitskiva som stöttas av bitar av gamla gravstenar.

Monument över försvarare av polska posten (34)

Monument över försvarare av polska posten visar en sårad postanställd vid ett sönderrivet paket. Mannen överlämnar sitt gevär till Nike, segrers gudinna.

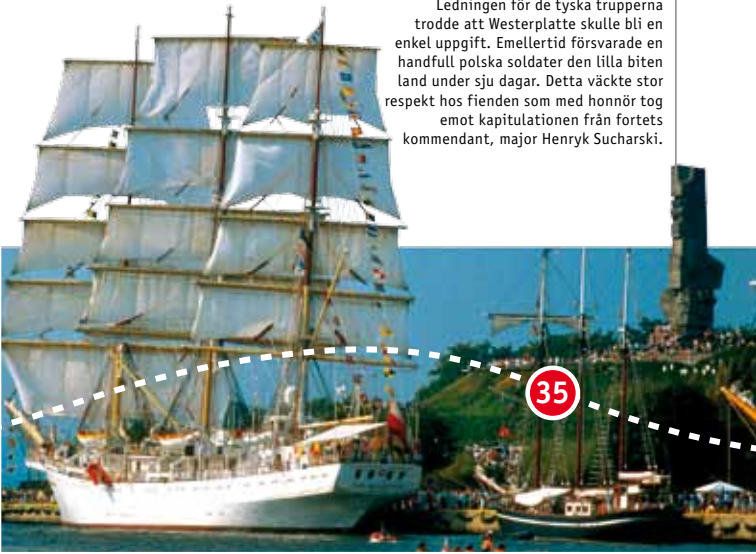
Polska Posthuset (33)

Byggnaden byggdes 1844 som ett militärsjukhus och blev 1925 säte för polska posten i den Fria Staden Gdańsk, som 1918-39 stod under Nationernas Förbunds förvaltning. Byggnaden är välkänd i Polens historia i samband med det tragiska försvaret i september 1939. Idag rymmer byggnaden Postmuseet med samlingar som bland annat illustrerar historien om polska posten i Gdańsk, men även en utställning om telekommunikationsteknikens historia. I närheten finns ett uttrycksfullt monument över Polska Postens Försvarare (34). Ett annat ställe hedrat till deras minne är kyrkogården i stadsdelen Zaspa med dess Monument över Fascismens Offer.

Monument över Westerplattes försvarare

Ledningen för de tyska trupperna trodde att Westerplatte skulle bli en enkel uppgift. Emellertid försvarade en handfull polska soldater den lilla biten land under sju dagar. Detta väckte stor respekt hos fienden som med honnör tog emot kapitulationen från fortets kommandant, major Henryk Sucharski.

Monument över Westerplattes försvarare (35)

Det var här på halvön Westerplatte som andra världskriget inleddes den 1 september 1939 klockan 4.45 genom den tyska pansarbåten Schleswig-Holsteins kanonbeskjutning av fortet. Den heroiska kamp som de 182 soldaterna på Westerplatte utkämpade under ledning av major Henryk Sucharski, har blivit symbol för det polska motståndet mot den tyska invasionen. Ett monument i sten som byggdes för att ära Gdańsk försvarare står på en hög grön kulle vid hamninloppet. Det påminner om ett svärd som satts i marken med handtaget nedåt. Händelserna under kriget dokumenteras med samlingar som finns i det närbelägna vakthus nr 1.

Monument över de stupade varvsarbetarna

Under 80-talet anordnades flera demonstrationer av medlemmar i den då förbjudna fackföreningen "Solidaritet" vid monumentet, demonstrationer som brutalt upplöstes av milisen.

Monumentet över de stupade varvsarbetarna (36)

Tre majestätiska kors med varsitt ankare – hoppets symbol – påminner om de blodiga offer som krävdes under arbetarstrejken i december 1970. Tillståndet att bygga monumentet vid varvets ingång blev ett utav de viktigaste krav som ställdes av varvsarbetarna under strejkerna i augusti 1980. Korsen tillverkades av varvsarbetarna i rostfritt stål. De är 42 höga och väger ca 140 ton. Alla officiella delegationer till Gdańsk lägger blommor vid detta monument.

Utställningen „Vägar till friheten”

SOLIDARNOŚĆ

Utställningen "Vägar till friheten"

Den 16 oktober 2003 skrevs tavlorna in med 21 krav från strejken i Gdańsk's varv på UNESCO:s lista över världskulturarv.

Utställningen "Vägar till friheten" (37)

Den fascinerade utställningen "Vägar till friheten" är belägen i källarvåningen i en byggnad som tillhör fackföreningen Solidaritets (Solidarność) huvudkontor, i närheten av monumentet över de stupade varvsarbetarna. Utställningen presenterar de senaste 30 årens stormiga händelser och polackernas kamp för frihet och rättvisa. Här kan man se bl. a. de berömda tavlorna från augusti 1980 med 21 krav handskrivna på två spånskivor. Tavlorna själva är numera med på UNESCO:s lista över världskulturarv, vilket betyder att de utgör unika dokument av stor social och humanistisk betydelse, som har haft stort inflytande över Europas historia.

Oliwakatedralen

Oliwakatedralen (38)

Oliwa är en tyst, charmig stadsdelen som pittoreskt ramas in av Trestadsområdets stadsskog. Oliwa beskrevs av Alexander von Humboldt som den tredje vackraste platsen i världen. Den är speciell med den park som konstruerades av trädgårdsmästaren Andre la Notre. Parken anlades på 1700-talet och i början av 1800-talet och består av både en franska och engelska parken. Man kan vandra i allén av vit bok som beskrivits av den polske författaren J. I. Kraszewski samt bese alpinarium, orangeri, en grotta och en fontän byggd 1920. Efter en promenad bland majestätiska gamla träd och sällsynta växtarter kommer man fram till katedralen i Oliwa. Den byggdes på tolvhundratalet som Cistercienserordens kyrka.

Oliwa

Opatów palatset i Oliwa är säte för Nationalmuséets avdelning för modern konst. Den permanenta utställningen presenterar samlingar av polsk konst efter 1945. För närvarande visas ca 300 verk av de mest framstående polska konstnärerna.

Den är i form av det latinska korset och är 107 m lång, vilket gör den till Polens längsta kyrkobyggnad. I sina vackra inre gömmer den många skatter: huvudaltaret i barockstil och 20 sidoaltare, predikstolen i rokokostil och renässansportätt av klostrets många beskyddare. En prydnad för katedralen är den berömda orgeln i rokokostil av musikmästaren Jan Wulf och Fredrik Rudolf Dalitz. Instrumentet har en unik ljudbild med en viss ekoeffekt. En sevärdhet i sig själv är de rörliga dekorer, stjärnor, trumpeter och änglaklockor som rör sig under spelet.

Vissa utvalda permanenta kulturevenemang

Vissa utvalda permanenta kulturevenemang:

Gdańsk Musiksommar (juli - augusti)

En serie konserter av klassisk musik med världsstjärnor i den vackert belägna vattenteatern vid Mottawa-floden.

Internationella festivalen för orgelmusik i Oliwakatedralen (juli - augusti)

Gammal och ny orgelmusik spelad av världsberömda virtuoser.

Internationella festivalen för orgelmusik, körmusik och kammarmusik (juli - augusti)

Fredagskonserter av orgelspelare, körer, solister, kammarensembler, och symfoniorkestrar i Mariakyrkan.

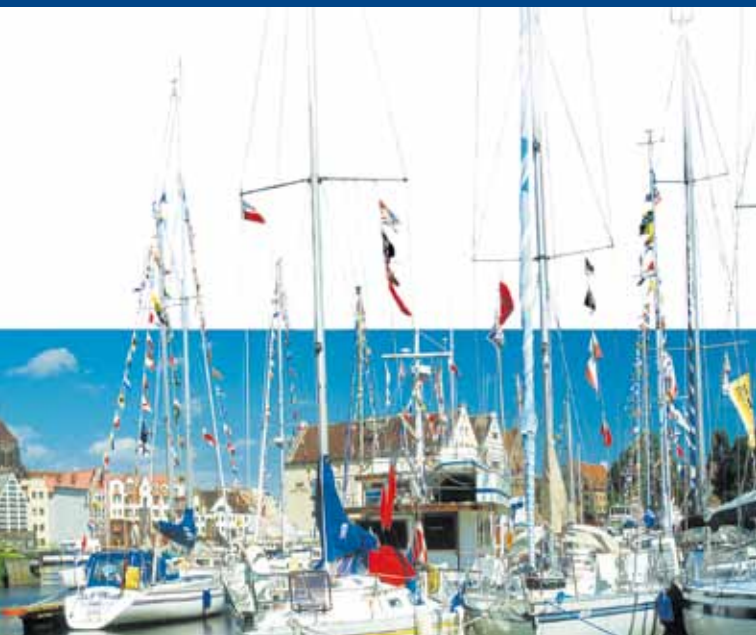
Internationella Gatuteaterfestivalen FETA (Mitten av juli)

Små och stora teaterföreställningar i Gdańskts gränder, med den historiska bebyggelsen som scen.

Internationell segeltävling "Baltic Sail" (Andra delen av juli)

Färgrika helgdagar för segelbåtsälskare i Gdańskts historiska hjärta: tävlingar, parader och shantie festival.

Gdańsk's clock festival (de första tio dagarna i augusti)
Genomgång av en rik repertoar för klockspel (carillon) från barock till nutida kompositioner.

Shakespeare-festival (Första tio dagarna i augusti)
De mest intressanta, internationella föreställningar av de alltid lika spännande pjäserna av mästaren från Stratford.

Sankt Dominikus Marknad (De tre första veckorna i augusti)
Intensiv och mycket populär Gdańsk-fiеста, med ursprung i 1200-talet, ackompanjerad av ett rikt program av kulturevenemang.

Internationella Musikfestivalen „Mozartiana“
(Andra hälften av augusti)
Mozartiana är Polens enda festival som presenterar både Mozarts verk samt verk av andra tonsättare som inspirerades av hans musik. Festivalen äger rum i den historiska Oliwa-katedralen, i Abbotens Palats samt i den kulturhistoriska Oliwa-parken.

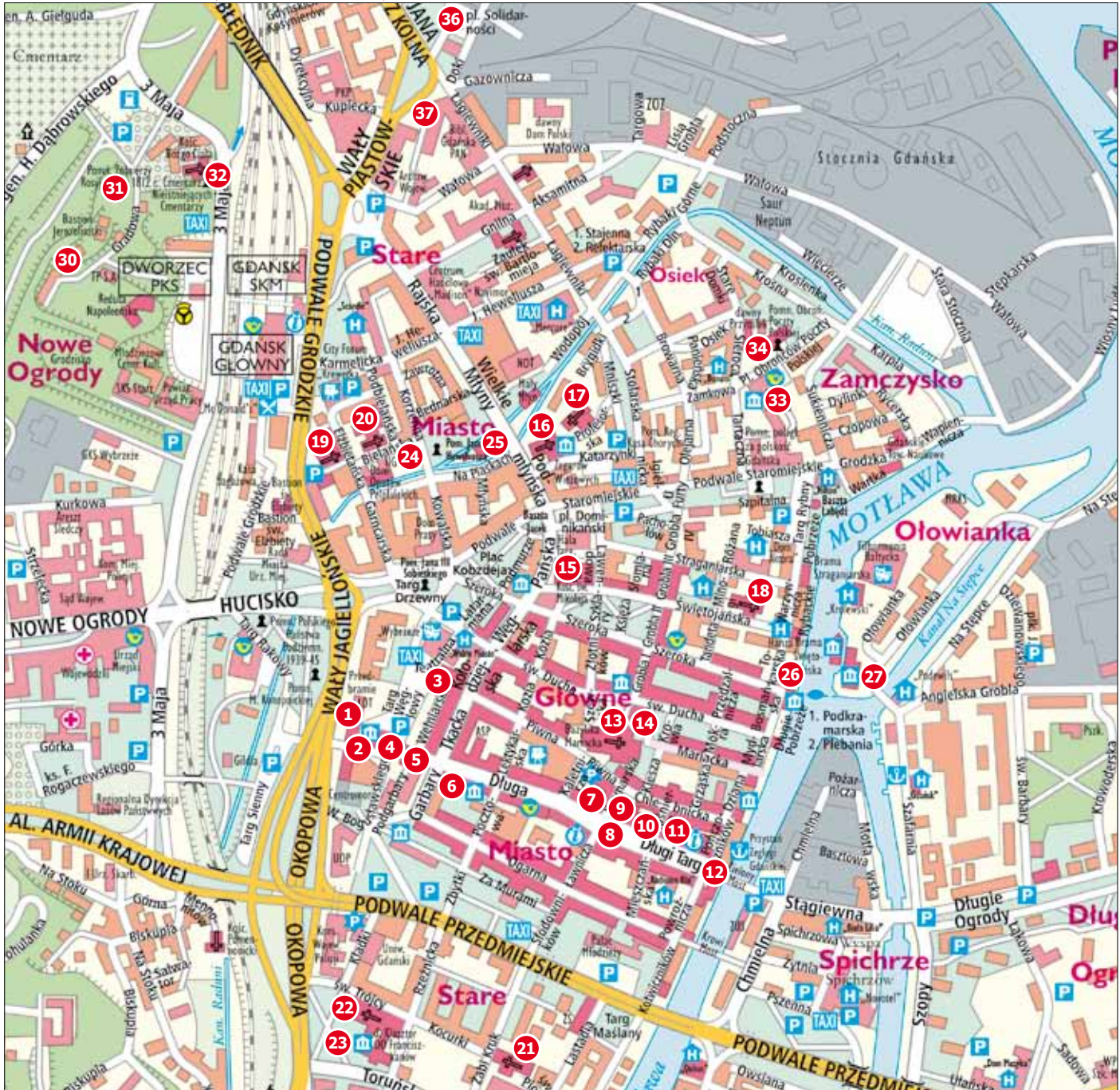
Evenemangs kalender och turistbas: www.gdansk.pl

Gdańsk - centrum

- 1 Höga Porten
- 2 Porten till ul. Długa
- 3 Stora Vapenhuset
- 4 Hovet för Sankt Görans brödraskap
- 5 Gyllene Porten
- 6 Uphagenhuset
- 7 Centrala stadens Rådhus
- 8 Neptunusfontänen
- 9 Arturshovet
- 10 Ława Nya Huset
- 11 Gyllene Huset
- 12 Gröna Porten
- 13 S:ta Mariakyrkan
- 14 Kungliga Kapellen
- 15 S:t Niklas Kyrka
- 16 S:ta Katarina Kyrka
- 17 S:ta Birgittas
- 18 S:t Johanneskyrkan
- 19 S:ta Elisabets kyrka
- 20 S:t Josefskyrkan
- 21 S:t Peters och Paulus kyrka
- 22 Treenighetskyrkan
- 23 Nationalmuseet
- 24 Rådhuset i Gamla Stan
- 25 Stora kvarnen
- 26 Hamnkranen
- 27 Centrala marinmuseets
- 28 Havsfyren
- 29 Wisłoujście-fästningen
- 30 Grodzisko-fortet
- 31 Millenniekorset
- 32 De försvunna kyrkogårdarnas kyrkogård
- 33 Museet för polska posten
- 34 Polska Postens Försvarare
- 35 Monument över Westerplattes försvarare
- 36 Monumentet över de stupade varvsarbetarna
- 37 Utställningen "Vägar till friheten"
- 38 Oliwakatedralen
- 39 Opatów palatset

Olivia 38 39 Nowy Port 28

29 35 Westerplatte

Kulturinstitutioner:

Stadens historiska museum:

www.mhmg.gda.pl
Rådhuset
ul. Długa 47, tfn 48 58 76 79 100

Bärnstensmuseet - Porten till gatan
ul. Długa, Targ Węglowy,
tfm 48 58 301 47 33

Artur-hovet
ul. Długi Targ 43/44, tfn 48 58 76 79 183

Museet för borgerlig heminredning
- Uphagens hus
ul. Długa 12, tfn 48 58 301 23 71

Museet för tornur
- tornet i Katarinaskyrkan
ul. Wielkie Młyny, tfn 48 58 305 64 92

Museet för polska posten
ul. Obrońców Poczty Polskiej 1/2,
tfm 48 58 301 76 11

Nationalmuseet:

www.muzeum.narodowe.gda.pl
Avdelning för äldre konst,
ul. Toruńska 1, tfn 48 58 301 70 61

Avdelning för modern konst Oddział
Sztuki Współczesnej - Abbotens
palats, ul. Cystersów 18,
tfm 48 58 552 12 71

Etnografiska avdelningen
- Abbotens kornbod,
ul. Cystersów 19, tfm 48 58 552 41 39

Centrala Havsmuseet:

www.cmm.pl
ul. Ołowianka 9-13,
tfm 48 58 301 86 11/12

Hamnkranen,
ul. Szeroka 67/68, tfm 48 58 301 53 11

Arkeologiska museet

www.archeologia.pl
ul. Mariacka 25/26, tfm 48 58 32 22 100

Utställningen "Vägar till friheten"

Källarvåningen i fackföreningen
"Solidarnosc":s huvudkontor
ul. Wały Piastowskie 24,
tfm 48 58 308 44 28

Havsfyren Gdańsk - Nowy Port

www.latarnia.gda.pl
ul. Przemysłowa 6a,
tfm 48 58 760 16 42

Statliga Baltiska Operan

www.operabaltycka.pl
al. Zwycięstwa 15,
tfm 48 58 763 49 12/13

Polska Baltiska Filharmonin

www.filharmonia.gda.pl
ul. Ołowianka 1, tfm 48 58 320 62 50

Statliga teatern Wybrzeże

www.teatrwybrzeze.pl
ul. Targ Węglowy 1,
tfm 48 58 301 70 21

Stadens dockteater Miniatura

Gdańsk-Wrzeszcz, al. Grunwaldzka 16,
tfm 48 58 341 94 83

Skogsteatern

Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Jaškowa Dolina,
i närhet av Gutenbergsskogen

Östersjöns kulturcentrum Gdańsk

www.nck.org.pl
Ratusz Staromiejski,
ul. Korzenna 33/35,
tfm 48 58 301 10 51

Centrum för modern konst ŁAŻNIA

www.laznia.pl
ul. Jaskółcza 1, tfm 48 58 305 40 50

Gdańsk stadsgalleri:

www.ggm.gda.pl
Gdańsk stadsgalleri 1
ul. Piwna 27/29, tfm 48 58 682 00 93
Günter Grass galleri i Gdańsk
ul. Szeroka 34/35, 36, 37,
Grobla I 1/2), tfm 48 58 304 98 54

Konstintitutet WYSPA

ul. Doki 1/145 B, tfm 48 58 320 44 46
www.wyspa.art.pl

ŻAK studentklubb

www.klubzak.com.pl
Gdańsk-Wrzeszcz,
ul. Grunwaldzka 195/197,
tfm 48 58 344 05 73

Turistinformation:

Gdańsk Centrum för turistinformation
ul. Długi Targ 28/29,
tfm 48 58 301 43 55, 683 54 85,
e-post: gcit@gdansk4u.pl
www: www.gdansk4u.pl

PTTK avdelning i Gdańsk
ul. Długa 45
tfm 48 58 301 91 51, 301 13 43,
e-post: it@pttk-gdansk.pl
www: www.pttk-gdansk.pl

Infokiosken på Gdańsk Centralstation
(tunnel)

ul. Podwale Grodzkie 0/15, 0/16,
tfm 48 58 721 32 77,
e-post: itpkp@gdansk4u.pl

Punkt IT G0T - Lech Wałęsas flygplats
ul. Słowackiego 200,
tfm 48 58 348 13 68,
e-post: lotnisko@gdansk4u.pl

Turistprodukter:

Turistkort
"Gdańsk - Sopot - Gdynia - Plus"
Turistkortet ger en gratis biljett för kollektivtrafik i hela Trestadsområdet, gratis entré till museer, reducerade priser på hotell, restauranger, pubar, klubbar, teatrar, gallerier, uthyrning av utrustning för vattensport och till vattenparken. Säljs på turistinformationer i Gdańsk och Gdynia.

Gdańsk autoguide - 24 inspelningar:
Gdansks mest intressanta ställen och minnesmärken, stadens historia, finns på polska, engelska och tyska. Kan köpas på Gdansk Centrum för turistinformation, ul.

Długi Targ 28/29

Mer information på: www.gdansk4u.pl

Integrerad räddningstjänst: 112

Brandkår 998
Polis 997
Ambulans 999
Stadsvakter 986

GDAŃSK

www.gdansk.pl

Utgivare: Borgmästarens kontor för stadens marknadsföring
ul. Nowe Ogrody 8/12
PL 80-803 Gdańsk
tel. 48 58 323 71 00
e-mail: bppm@gdansk.gda.pl

Översättning: Malgorzata Grabarczyk

Bilder: S. Składanowski, M. Żak, A. Firynowicz, K. Gollnau,
W. Węgrzyn, D. Kula, S.J. Michalak, Kosycarz Foto Press,
Stadens marknadsföringskontors arkiv.

Utgivaren tackar S.J. Michalak, L. Myrta, Gdańsk historiska
museet, Nationella Museet i Gdańsk, Solidarnosc
fackföreningsfonden, Biblioteket PAN i Gdańsk samt bolaget
TESSA för material och bilder.